

2014/1 SMMM VERGİ HUKUKU YETERLİLİK SORU VE CEVAPLARI
15 MART 2014

Soru 1: Aşağıdaki kavramları, ilgili oldukları kanun hükümleri dikkate alarak kısaca açıklayınız.

- Birleşme(5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu)(10 Puan)
- Gümrük İdarelerince Alınan Özel Tüketim Vergisi (4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu) (10 Puan)
- İflas yoluyla Takip, Konkordato(6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun) (5Puan)

Cevap 1 :

Birleşme:

- Bir veya birkaç kurumun diğer bir kurumla birleşmesi, **birleşme nedeniyle infisah eden kurumlar bakımından tasfiye hükmündedir.**
- Birleşmede tasfiye kârı yerine **birleşme kârı vergiye matrah olur**
- **Tasfiye kârının tespiti hakkındaki hükümler**, birleşme kârının tespitinde de geçerlidir
- Tasfiye memurlarına düşen sorumluluk ve ödevler, **birleşme halinde birleşilen kuruma ait olur.**

Gümrük İdarelerince Alınan Özel Tüketim Vergisi

- İthalde alınan özel tüketim vergisi gümrük makbuzunda ayrıca gösterilir. İthalat vergilerinin maktu veya sabit oranlı alındığı hallerde tarife, malın ithalinde alınacak özel tüketim vergisi de dahil edilmek suretiyle tespit olunur.
- 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile diğer kanunlar gereğince ithalat vergileri teminata bağlanarak işlem gören mallara ait özel tüketim vergisi de aynı usule tâbi tutulur.
- Bu Kanuna göre gümrükte vergisi ödenmeden veya eksik ödenerek ithal edilen malların hiç alınmamış veya eksik alınmış özel tüketim vergisi ile vergiden müstesna olduğu halde yanlışlıkla alınan veya fazla alındığı anlaşılan özel tüketim vergisi hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanunundaki esaslara göre işlem yapılır.
- sayılı listedeki malların ithalinde, ödenecek özel tüketim vergisine karşılık olmak üzere türü, tutarı ve çözümüne ilişkin usul ve esasları Maliye Bakanlığınca belirlenmek suretiyle teminat alınır.

İflas yoluyla Takip

Amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri dairesinde amme borçlusunun iflası istenebilir. İflas dairesi, amme alacaklarının iflas masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve basit ve adi tasfiye şekillerinden hangisinin tatbik edileceğini bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecburdur.

Konkordato

Amme idaresi tarafından iflas talebinde bulunulsa dahi tasdik edilen konkordato amme alacakları için mecburi değildir.

Soru 2 : 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde “ikmalen tarhiyat” ve “resen tarhiyat” kavramlarını kısaca açıklayınız. Ve resen takdir nedenlerini belirtiniz.

Cevap 2

İKMALEN TARHİYAT

- “İkmalen vergi tarhı, her ne şekilde olursa olsun bir vergi tarh edildikten sonra bu vergiye müteallik olarak meydana çıkan ve defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak miktarı tespit olunan bir matrah veya matrah farkı üzerinden alınacak verginin tarh edilmesidir”
- ikmalen vergi tarhının ilk koşulu, tarhiyat öncesinde tarh yöntemlerinden herhangi birine dayanılarak bir verginin tarh edilmiş olmasıdır. Bu nedenle ikmalen vergi tarhı, ek veya tamamlayıcı vergi tarhı olarak da adlandırılmaktadır
- Kanun koyucunun ikmalen vergi tarhı bakımından öngördüğü ikinci koşul, yapılacak olan tarhiyata ilişkin matrah veya matrah farkının defter, kayıt ve belgeler veya kanuni ölçülere dayalı olarak saptanmasıdır. Daha açık bir ifadeyle vergi idaresi, yapılmış olan ilk tarhiyatta esas alınan matrah ile ikmalen vergi tarhına konu olan matrah veya matrah farkını bu defter, kayıt ve belgeler veya kanuni ölçülere göre tespit edebilmelidir. Örneğin mükellef verdiği beyannamede gelirini eksik bildirmişse ve bu durum vergi idaresi tarafından mükellefin defter ve kayıtlarından hareketle saptanabiliyorsa aradaki matrah farkı için ikmalen tarhiyat yapılır.
- Benzer bir biçimde, bir iktisadi kıymetin değerlemesinde rayiç bedel esas alınması gerekirken maliyet bedeli üzerinden hesaplama yapılmışsa, bu durumda kanuni ölçüler yanlış uygulandığından aradaki matrah farkı nedeniyle de vergi ikmalen tarh edilir.

RESEN TARHİYAT

- “Resen vergi tarhı, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hâllerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh olunmasıdır. inceleme raporunda bu maddeye göre belirlenen matrah veya matrah farkı re’sen takdir olunmuş sayılır” (VUK m. 30)
- Resen vergi tarhı, ikmalen vergi tarhından farklı olarak, matrahın belli maddi deliller veya kanuni ölçülere dayanılarak saptanmasının mümkün olmadığı hâllerde idarenin başvurduğu bir tarhiyat yöntemidir. Resen vergi tarhında, tarhiyata dayanak teşkil eden vergi matrahı takdir komisyonu tarafından belirlenmekte veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından hazırlanan inceleme raporlarıyla saptanmaktadır.
- 1. Süresi geçtiği halde vergi beyannamesinin verilmemiş olması;
- 2. Vergi beyannamesi kanuni veya ek süreler içinde verilmekle beraber, beyannamede vergi matrahına ilişkin bilgilerin gösterilmemiş olması;
- 3. Vergi Usul Kanunu’na göre tutulması zorunlu olan defterlerin hepsi veya bir kısmının tutulmamış veya tasdik ettirilmemiş olması ya da vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara herhangi bir nedenle ibraz edilmemesi;
- 4. Defter kayıtları ve bunlarla ilgili vesikaların, vergi matrahının doğru ve kesin olarak tespitine imkân vermeyecek derecede eksik, usulsüz ve karışık olması sebebiyle ihticaca salih bulunmaması;
- 5. Tutulması zorunlu olan defterlerin veya verilen beyannamelerin gerçek durumu yansıtmadığına dair delil bulunması;
- 6. Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 227’nci maddesi uyarınca 3568 sayılı Kanun’a göre yetki almış meslek mensuplarına imzalatırma mecburiyeti getirilen beyanname ve eklerinin imzalatırılmaması veya tasdik kapsamına alınan konularda yeminli mali müşavir tasdik raporunun zamanında ibraz edilmemesidir.

Soru 3: 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda düzenlenen istisnaları, sadece ana başlıklar halinde sayınız. Tam istisna ve kısmi istisna kavramlarını kısaca açıklayınız. Hangi istisnaların tam istisna veya kısmi istisna niteliğinde olabileceğini belirtiniz.

Cevap 3:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümleri çerçevesinde, tam istisna: Vergiye tabii olan vergi konusunun yine vergi kanunlarında vergilendirilmemesine istisna denir. Tam istisna, istisna edilmiş olan işlem dolayısıyla yüklenilen vergilerin indirim yoluyla ve iade edilecek işlemin vergiden tamamen arındırılmasıdır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümleri çerçevesinde, kısmi istisna: Yurt içi mal teslimleri ve ifaları kısmi istisna kapsamındadır. Bu nedenle yurt içinde teslimleri ve ifaları indirim hakkı tanınmayan teslim ve hizmetler ihraç edilseler bile bunlara ilişkin olarak yüklenilen vergilerin indirimi ve iadesi mümkün değildir

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümleri çerçevesinde, ana başlıklar halinde istisnalar:

- a) Mal ve Hizmet İhracatı
- b) Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna
- c) Taşımacılık İstisnası
- d) Diplomatik İstisnalar
- e) İthalat İstisnası
- f) Sosyal ve Askerî Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar
- g) Sinamografik Eser İstisnası
- ı) Yap İşlet Devret Modeli İstisnası
- i) Eğitim Kurumları İstisnası
- k) Uluslar arası Taşıma İşleri İstisnası
- l) İthalat İstisnası

Tam İstisnalar

- a) Mal ve Hizmet İhracatı
- b) Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna
- c) Taşımacılık İstisnası
- d) Diplomatik İstisnalar
- e) Sinematografik Eser İstisnası
- f) Yap İşlet Devret Modeli İstisnası
- g) Uluslar arası Taşıma İşleri İstisnası

Kısmi İstisnalar

- a) Sosyal ve Askerî Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar
- b) Eğitim Kurumları İstisnası
- c) Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna

Soru 4: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (A), sahibi olduğu evi konut olarak kiraya vermiş, bir bölümünü işyeri ve bir bölümünü de ikametgah olarak kullanmak üzere daha büyük bir başka daire kiralamıştır.

Bay (A)2013 yılında;

- Mesleki faaliyetinden 400.000.TL tahsil etmiş ve kalan 150.000.- alacağını sonraki yılda tahsil etmek üzere müşterileri ile antlaşmıştır.
- Bir önceki yıldan kalan alacaklarından 100.000.-TL tahsil edebilmiştir.
- “Muhasebe standartları” konusunda yazdığı bir kitabın yayın hakkı karşılığında bir yayınevinden 50.000.-TL tahsil etmiştir.
- Aynı zamanda ikametgah olarak da kullandığı işyeri ile ilgili olarak 36.000.-TL kira ve 8.000.-TL diğer masraf (elektrik ve yakıt gibi) ödemiştir.
- 30.000.-TL personel ücreti, 15.000.-TL sigorta primi ve vergi-resim-harç ödemiştir.
- İşyerinde personel verilen yemek için 5.000.-TL, kırtasiye ve temizlik gibi diğer masraflar için 20.000.-TL harcamıştır.
- Kiraya verdiği konuttan 12.000.-TL hasılat elde etmiştir. (safi tutarın tespitinde götürü gider usulünü seçmiştir.)
- Bankadaki mevduattan 10.000.-Faiz geliri elde etmiş, ortağı olduğu adi komandit şirketten komanditer ortak olarak 11.000.-TL kar payı ödemesi alınmıştır.
- Bay(A)’nın 2013 yılı serbest meslek kazancını ve beyan etmesi gereken toplam gelir vergisi matrahını hesaplayınız kısaca yasal gerekçelerini açıklayınız.

Cevap 4

Gelir	Net	Tevkifat	Brüt/Beyan	Açıklama
Mesleki Kazanç	400.000	100.000	500.000	Brüt Dikkate Alınır
Mesleki Kazanç (Önceki Yıl Alacağı)	100.000	25.000	125.000	Brüt Dikkate Alınır. Tevkifat ödemenin yapıldığı zaman yapılır.
<i>Kitap Yayın Geliri</i>	<i>50.000</i>	<i>10.240</i>	<i>60.240</i>	<i>GVK 18. Maddeye göre elif kazancı olduğundan beyan dışı olup tevkifat nihai vergidir.</i>
Konut Kira Geliri	12.000	0	9.000	İstisnadan Faydalanamaz. %25 götürü gider düşebilir.
<i>Mevduat Faizi</i>	<i>10.000</i>	<i>1.500</i>	<i>11.500</i>	<i>GVK Geçici 67. Madde beyan dışı</i>
Kollektif Şirket Kar Payı	11.000	0	11.000	Adi Komandit şirket kurumlar vergisi mükellefi olmadığından buradan elde edilen gelir tevkifatsız menkul sermaye iradidir.(MSİ)
Toplam (Beyana Tabi Gelir)	523.000	125.000	645.000	Telif Kazancı Beyan Edilmez.

Gider	Net	İndirilemeyecek Gider (KKEG)	İndirilebilecek Gider	Açıklama
İşyeri+ikametgah kira giderleri	36.000	0	36.000	Kiranın tamamı indirilebilir.
İşyeri+ikametgah genel giderleri	8.000	4.000	4.000	Genel giderlerin yarısı indirilebilir.
Personel (Ücret+Sigorta)	45.000	0	45.000	Tamamı indirilebilir
Yemek Gideri	5.000	0	5.000	Tamamı indirilebilir
Kırtasiye Gideri	20.000	0	20.000	Tamamı indirilebilir

Toplam Gider	114.000	4.000	110.000	
---------------------	----------------	--------------	----------------	--

Beyan	Matrah	Açıklama
Gelir (+)	645.000	Brüt
Gider (-)	114.000	Tüm Giderler
KKEG (+)	4.000	KKEG eklenir
Beyana Tabi Gelir	535.000	Sınav Sorusu Buraya Kadar
Hesaplanan Vergi	180.095	
Mahsup (Tevkifat)	125.000	
Ödenecek Vergi	55.095	

AKTİF AKADEMİ